

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 289.
1938. december 24., szombat

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradî Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Olaszország felmondotta az 1935-ben Franciaországgal kötött egyezményt

A francia és az angol sajtó a várható következményekről

Páris. Az olasz kormány tegnap hivatalosan értesítette a francia kormányt, hogy nem tekinti többé érvényesnek az 1935. január 7-én létrejött olasz-francia egyezményt, amelynek keretében Mussolini és Laval volt francia miniszterelnök akkoriban részletesen rendezték az összes függőben lévő olasz-francia kérdéseket. Az olasz kormány a négy év előtt kötött megállapodást azért nem tekinti érvényesnek, mert az egyezmény rendelkezései nem felelnek meg a jelenlegi helyzetnek.

Az olasz hivatalos közlés nagy feltűnést keltett Párisban, mert a francia kormány azon az állásponton volt, hogy a Laval-Mussolini megállapodás véglegesen rendezte a vitás francia-olasz kérdéseket és az olasz kormánnyal most már csak arra nézve kell megállapodást kötni, hogy mikor és milyen formában léptessék életbe a régi egyezményt.

A reggeli angol lapok vezető helyen foglalkoznak az olasz kormány azon hivatalos bejelentésével, hogy felmondja az 1935-ben kötött francia-olasz egyezményt. A lapok szerint az egyezmény felmondásának várható következményei igen súlyosak lesznek.

A Times azt írja, hogy az olasz kormány nyilatkozata végső csapást mért a három évvel ezelőtt megkötött egyezményre, amely megsemmisült az olasz sajtó és propaganda által vezetett támadó hadjárat következtében. A Daily Telegraph azt hiszi, hogy az egyezmény felmondása

következtében az olasz területi követelések miatt még erősebb sajtó és diplomáciai támadás fog megindulni.

A francia sajtó leközli az olasz jegyzék szövegét, amely szerint

az 1935-ben megkötött egyezmény érvényét veszítette.

A Petit Parisien azt írja, hogy Mussolini teljesen megsemmisítette a francia-olasz egyezményeket és tabula rasa csinált. Ezzel a gesztussal befolyást akarnak gyakorolni a Chamberlain-Mussolini találkozásra, amely januárban lesz.

A Le Matin így ír: Ha Olaszország azt várja, hogy Franciaország javaslatokat fog tenni, akkor nagyon csalódik. Nem Franciaország az, amelyiknek kárnivalója van és a kormány felfogása szerint valamennyi francia-olasz problémát az 1935-évi megkötött római egyezményben rendezték. Mussolini 1936. december 18-án Littoriában kijelentette, hogy minden afrikai számadás lezárult és azt az utolsó centimesig kiegyenlítették.

Saint Brice a Le Journalban ezt írja: Egy tényekről sem engedünk át. Ezeket a szavakat olyan erő támogatja, amely tiszteletet parancsol és amelyhez hozzájárul az Angliával való teljes egyetértés. A Le Figaro szerint, ha a római kormány a megegyezéseket, amelyeket aláírt, semmiesnek nyilvánítja, akkor miszerintünk nincs értelme más egyezményt kötni.

Hitler közvetítésre készül Franciaország és Olaszország között

London. Az angol lapok értesülése szerint Hitler birodalmi vezér és kancellár a karácsonyi pihenője alatt nagyfontosságú politikai terv-ügyében fog tanácskozással folytatni Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel és Wiedeman kapitánnyal, bizalmas szárnysegédével. A német kancellár a News Chronicle berlini levelezője szerint állítólag Chamberlain angol miniszterelnök legutóbbi alsóházi kijelentésével kapcsolatban két irányban fog intézkedéseket elhatározni. Az egyik az, hogy felajánlja békeközvetítő tevékenységét Olaszország és Franciaország között, a másik pedig, hogy közvetlen lépéseket kíván tenni a német-angol megegyezés véglegesítése érdekében. Ugy tudják a lapok, hogy ez utóbbi elhatározással áll majd közvetlen kapcsolatban az, hogy dr. Funk, német birodalmi gazdasági miniszter, január hónap folyamán több napra Londonba érkezik, ahol tárgyalásokat fog folytatni az angol vezető körökkel.

Chamberlain miniszterelnök a karácsonyi és újévi ünnepeket vidéki birtokán fogja eltölteni, ahonnan január első napjaiban tér vissza és megteszi az előkészületeket a római utazásra.

Páris. (Rador.) A L'Oeuvre értesülése szerint Hitler kancellár elhatározta, hogy Chamberlain római tartózkodásának ideje alatt német megfigyelőt küld az olasz fővárosba. Ez a különleges megbízatással Rómába utazó kiküldött néhány nappal az angol államférfiak Rómába való érkezése előtt utazik oda. A megbízottnak a szerepe, a

L'Oeuvre szerint igen jelentős, mert Hitler vezér és kancellár személyes megbízottjaként tárgyal Mussolinival.

Varsó. Beck lengyel külügyminiszter csütörtökön elutazott Varsóból és a francia Rivierára ment, ahol a karácsonyi ünnepeket fogja tölteni. Londoni jelentések úgy tudják, hogy a lengyel

Diplomáciai konfliktus Németország és az Egyesült-Államok között

Elutasították azt a kérést, hogy az amerikai kormány kérjen bocsánatot a belügyminisztere által Németország ellen intézett támadásért

Washington. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Roosevelt elnök váratlanul magához kérte Ickes belügyminisztert, tegnap a késő esti órákban. A váratlan tanácskozásnak okát még nem tudják.

Ujabb jelentések szerint az Egyesült-Államok és Németország között a viszony ismét kiélesedett, amiatt, mert

az Egyesült-Államok kormánya kereken visszautasította a német kormány azon kívánságát, hogy Ickes belügyminiszter beszédében elhangzott, Németország elleni megállapításokért kérjenek bocsánatot.

King és Hatch szenátorok szolidárisnak jelen-

külügyminiszter január közepén Párisba megy, ahol megbeszéléseket fog folytatni a francia államférfiakkal.

Hét szavazattal bizalmat szavaztak Daladiernek

A francia képviselőház tegnapi ülése nagyon izgalmas volt. Erre legjellemzőbb, hogy a kormány kénytelen volt felvetni a bizalmi kérdést. Az izgalomra az adott okot, hogy a képviselőház a pénzügyi törvénynek második szakaszát tárgyalta, amely módot nyújt a kormánynak, hogy a fizetésekre és a bérekre kivethető két százalékos rendkívüli adót továbbra is szedhesse.

Jules Moch szociálista képviselő újból tiltakozott a törvényrendeletek ellen. Reynaud pénzügyminiszter szólalt fel ezután. Hangsúlyozta a miniszter, hogy a jelenlegi helyzetben a kormány kénytelen adókat beszélni. Duclos kommunista képviselő arra szólította fel a kormányt, hogy nyilatkozzék annak a szavazásnak értelméről, mely ezután következni fog.

Daladier miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy azt hiszi, hogy a dolgok nagyon egyszerűek és átlátszóak. Semmit sem fog tenni, hogy a vitának szenvedélyes jellegét adjon. Közölte, hogy szerinte egyetlen kormány sem engedhetne meg más bizalmi nyilatkozatot, csakis olyant, amely engedélyezi a szóban forgó illeték beszédét. Más kérdés az, hogy a két százalékos illeték alkalmazását milyen minimumhoz és milyen maximumhoz kötik. Hangsúlyozta, hogy a kormány a költségvetési egyensúly fenntartása érdekében kényszerül erre. Bejelentette a miniszterelnök, hogy nem vállalja a felelősséget, ha elzárják a kormányt elől az anyagi forrásokat. A miniszterelnök ezután felvetette a bizalmi kérdést. A kamara bizalmat szavazott ugyan a kormánynak, de a többség mindössze hét szavazat volt. A kormányjavaslat mellett 291, míg ellene 284-en szavaztak. 34 képviselő tartózkodott a szavazástól. A csekély többség azonban nem keserítette el a kormányhoz közelálló köröket s úgy vélik, hogy ezzel a Reynaud-féle pénzügyi javaslat végleges győzelmet aratott.

A francia képviselőházat Daladier miniszterelnök pénteken ismét megszavaztatta a kormány iránti állásfoglalásáról. A pénzügyi törvény hatodik bekezdésének vitája után felvetette a bizalmi kérdést és 322 szavazattal 265 ellenében ismét bizalmat kapott, 23 képviselő tartózkodott a szavazástól. (Rador.)

tették ki magukat Summer Welles németellenes nyilatkozatával. King szenátor a demokráta párt egyik igen befolyásos tagja kijelentette, hogyha Németország nem változtat magatartásán, úgy javasolni fogja a diplomáciai és kereskedelmi viszony korlátozását. Hatch a következőket jelentette ki: Ickes nem tett egyebet, minthogy az egész amerikai nép érzelmét juttatta kifejezésre.

A newyorki lapok szintén helyeslik Welles magatartását és a Reuter-ügynökség úgy értesült, hogy az Ickes incidens az utóbbi napok sorozatos eseményei következtében keletkezett, mert így akarták leszögezni az Egyesült-Államok erőyes magatartását a diktatórikus államokkal szemben.

A magyarországi zsidótörvény-javaslat részletes ismertetése

Intézkedések arról, hogy kik tekintendők zsidóknak — Uj arányszámot vezet be a javaslat
Benyújtották a magyar képviselőházba a javaslatot

Legutóbbi lapszámunkban közöltük az új magyarországi zsidótörvény alapvonalait, az alábbiakban budapesti jelentések alapján a törvény újabb részleteit ismertetjük:

Tasnády Nagy András igazságügyminiszter a nemzeti egység pártja ülésén ismertette a zsidótörvény javaslatát, amelyet a kormány a képviselőház elé terjeszt. A javaslat szövege a következő:

Zsidónak kell tekinteni minden telivér és félvér zsidót. Nem tekintendő zsidónak, aki egynegyed arányban zsidó. Félvér zsidók közül nem tekintendő zsidónak, aki 1938. január elseje előtt kötött házasságból született, ha a zsidó szülők a házasság megkötése előtt kikeresteltek és a gyermek kereszténynek született. Nem vonatkozik a törvény azokra, akik a világháborúban arany vagy ezüst vitézségi érmet szereztek, vagy két ízben kitüntetést kaptak. Nem vonatkozik továbbá a törvény azokra, akik legalább ötven százalékos hadirokkantak.

Zsidó vállalatnak tekintendő az olyan vállalat, amelynek tulajdonosa, vezetője vagy a vezetők többsége zsidó vagy az értelmiségi munkakörben alkalmazottak száma nagyobb a jelen törvényben megengedettnél.

A kormánynak joga van az 1914. június 14. ike után kiadott állampolgárságot bevonnai, ha beigazolódik, hogy az illetőnek nincs okvetlenül szüksége arra, hogy az ország területén maradjon. Ugyanúgy joga van a kormánynak hatálytalanítani az olyan állampolgárságokat, amelyekhez az illetők visszaélés útján jutottak.

Zsidók a politikai és törvényhatósági bizottsági választásokon elkülönítve szavaznak. A választások lefolyása után harminc nappal a zsidók közös országos zsidó listára szavaznak. A zsidó képviselők száma az összes mandátumoknak csak hat százalékát teheti ki. Zsidó választott felsőházi tag nem lehet. Zsidó közüzemnek vagy közhivatalnak alkalmazottja nem lehet. Ugyanúgy nem lehet bíró, közjegyző, hites tolmács. Az ügyvédi, mérnöki, orvosi, színészi és filmkamaráknak zsidók csak 6 százalékos lehetnek tagjai. A zsidó hadi kitüntetettek az összes helyek 3 százalékát foglalhatják el. Zsidó nem lehet időszakos lap szerkesztője vagy tulajdonosa vagy olyan alkalmazottja, amely a lap szellemi irányítására befolyást gyakorol. Vonatkozik ez a hadi kitüntetettek is. Nem vonatkozik ez a zsidó lapokra és idegen nyelven megjelenő sajtóorganumokra. Zsidó nem lehet filmszínházaknál és színházaknál igazgató, vagy dramaturg. Állami egyedárusítást zsidó nem kaphat.

A jelen állapotot öt éven belül meg kell változtatni. Közszállításoknál a legközelebbi két évben 20 százalék, a rákövetkező két évben 10 százalék és 1943. után 6 százalékos arányban részesülhetnek zsidók. Új iparigazolványok zsidók részére addig nem állíthatók ki, míg arányszámuk

nem érte el a 6 százalékot.

Magánvállalatoknál az értelmiségi munkakörben működő zsidók száma — a kereskedősegédek is beleértve — nem lehet több 12 százaléknál. Ezen arányszámon kívül a hadi kitüntetettek 3 százalék jut. Tíznel kevesebb alkalmazottal rendelkező vállalatnál 2. ötnél kevesebb alkalmazottnál egy lehet a zsidó.

Az arányszámnak az alkalmazottak illetményeire is vonatkoznia kell.

A törvényben előírt helyzetet 1943. január elsejéig kell elérni félévenkénti egyenletes arányban. Vonatkozik ez az egyesületekre és érdekképviseletekre is. Munkásegylet igazgatója vagy vezetője nem lehet zsidó. Munkásközvetítő iroda tulajdonosa vagy alkalmazottja nem lehet zsidó.

Kormányfelhatalmazással a kivándorló zsidók vagyonának kivételéről lehet rendelkezni és a vállalatoktól adatszolgáltatást követelni.

A párt általánosságban elfogadta a javaslatot.

Imrédy Béla miniszterelnök szólalt fel ezután és rámutatott a javaslatban érvényesülő négy szempontra:

1. A leszármazási kritérium.
2. Zsidók részére speciális statutum, amely közjogi szempontból érvényesül.
3. A zsidók elhelyezkedésének szabályozása.
4. Mindezek az intézkedések csak úgy vihetők keresztül, ha a zsidók kivándorlását is előmozdítják.

A földbirtok-reform javaslata

Közölte a miniszterelnök, hogy a földbirtok reformjavaslat, amelyet a zsidójavaslattal egyidőben akartak a ház elé terjeszteni, a földművelésügyi miniszter betegsége miatt csak később kerül bemutatásra. A földbirtok javaslatnak legfőbb rendelkezése, hogy

zsidó kézben levő birtokból 300, egyéb birtokból 500 holdon felül bizonyos hányadot a kormány telepítési célokra igénybe vehet és reméli, hogy ezen az uton egymillió hold állhat majd rendelkezésére.

Praktikus ajándékok:

Harisnya, kötöttáru, retikül

BÁRSONY

áruházban szerezhetők be legelőnyösebben

Az igazságügyminiszter beszéde a zsidótörvényről

Tasnády Nagy András igazságügyminiszter a nemzeti egység pártjának ülésén, amikor ismertette a zsidótörvényt, a következőket mondotta:

— A törvény rendelkezései szerint zsidónak tekintendő, aki az izraelita hitfelekezet tagja, vagy a törvény hatálybalépésekor tagja volt. Mindazokat, akiknek szülei a törvény hatályba lépésekor az izraelita hitfelekezetnek tagjai, vagy azok voltak. Minden félvér zsidó. Nem kell zsidónak tekinteni, aki negyed vérben zsidó. A félvér zsidó között egy kivétel van, akik olyan vegyesházasságból születtek, melyet 1938. jan. elseje előtt kötöttek és a szülők a házasság előtt kikeresteltek. Ez az egyetlen kivétel.

— Az új törvényben elejtettük az előző törvény azon rendelkezését, mely szerint az 1919. augusztus elseje előtt kikerestelkedett zsidók nem esnek a törvény hatálya alá. A törvény kizárja, hogy a jövőben kötendő vegyesházasságokból születendő gyermekekre ne vonatkozzon a jelenlegi törvény. Ez az az alap, amely ismérveit adja annak, kit kell zsidónak tekinteni. Ezzel szemben a hadi érdemek alapján mégis kivételt tettünk. A fenti

rendeletek nem vonatkoznak azokra, akik a világháborúban ezüst- vagy aranyérmét kaptak, vagy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért legalább két ízben részesültek kitüntetésben.

Értesítés!

Ugy, mint minden évben, az idén is üzemházunk összes helyiségeit a mai napon pontosan

7 órakor fogjuk bezárni

aikajmazottainkra való tekintettel, hogy módjában legyen ezáltal a karácsony-estét otthonukban eltölteni. Eppen erre való tekintettel, kérjük i. t. vevőközönségünket, hogy szíveskedjenek bevásárlásaikat ezen időpontig eszközölni, mert nem szeretnénk, hogy ha a korábbi záróra folytán vevőközönségünk ne tudná nálunk bevásárolni óhajtott szükségleteit.

Kiváló tisztelettel:

Szabó Albert

üveg és porcellán nagyáruháza.

Ugyancsak nem vonatkozik a rendelkezés azokra, akik legalább ötven százalékos hadirokkantak.

— A következő förendelkezése a törvénynek az, amely a zsidó vállalatok ismervét adja. Zsidó vállalatnak tekintendő, amelynek tulajdonosa vagy vezetője, helyettes vezetője, elnöke, alelnöke, ügyvezető igazgatója vagy ezeknek helyettese zsidó. A vállalatoknál alkalmazott zsidó alkalmazottak száma nem lehet nagyobb, mint amennyit a törvény előír.

— Zsidó honosságot házasságkötés, vagy törvényesítés révén nem szerzhet. A belügyminiszter felhatalmazást kap, hogy az 1914. július elseje után adott állampolgárságokat visszavonja. Vonatkozik ez olyan zsidókra, akik nincsenek arra utalva, hogy az országban maradjanak. A belügyminiszter elrendelheti a törvény alkalmazását azoknál, akik visszaélésekkel szereztek honosságukat. Az első esetben lehet, a második esetben kell hatálytalanítani a honosságot és az esetleges névnyomtatást szintén hatálytalanítani kell.

A törvény szabályozza a zsidók választói jogát is. Az általános választások után, harminc napon belül a zsidók gyakorolhatják választójogukat és külön zsidó listára szavaznak. A zsidó képviselők száma csak 6 százalék lehet. A törvényhatósági bizottsági és községi képviselőtestületi tag-ságokból a zsidók az összes helyeknek csak 6 százalékát szerezhetik meg és ez az arány még akkor is csak hat százalék marad, ha az illető városban vagy községben a zsidók arányszáma ennél nagyobb. Ez az intézkedés különösen Budapest szempontjából fontos. A községi és törvényhatósági virilisták jegyzékébe zsidót felvenni nem lehet. Felsőházi tag zsidó választás útján nem lehet, kivéve az izraelita vallás képviselőjére hivatott lelkészeket.

— Zsidót állami, törvényhatósági, községi vagy más közhivatalban és közüzemnél felvenni nem lehet. Vonatkozik ez a hadi érdemek alapján az általános rendelkezések alól kivont zsidókra is. Közjegyző, hites tolmács, állandó bírósági vagy más hivatalos szakértő, becsüs nem lehet zsidó.

URANIA premiermozgó TEL: 12-83

MI UJOLJÁRA
Ziegfeld, a nők királya

Hatalmas látványos revü-csoda

Előadások: 5 és 5 órakor.

Az 1938-as Karácsony Nagy Eseménye!

David Belasco színműze után.
 Zene: Puccini.

A szerelem, a romantika és muzsika film-költeménye

Kérjük a jegyekről idejében gondoskodni. — Kedvezményes jegyek nem érvényesek! — Jegyelővét: d. e. 11-től.

Éppen úgy nem lehet szabadalmi vállalat tulajdonosa és alkalmazottja. Vonatkozik ez azokra, akiket hadiérmekek alapján általában kivételek közé soroznak.

— Az ügyvédi, orvosi, mérnöki sajtó, színház és filmkamarákban a zsidók csak hat százalék arányban lehetnek tagok. Ezenfelül felvehetőek még azok is, akik a hadiérmekek alapján kivételnek tekintenek. De ezek száma nem haladhatja meg az össz-szám három százalékát. Ezt a rendelkezést azonnal végre kell hajtani. Mindaddig, amíg ezekben a kamarákban a zsidók száma nem száll le 6 százalék alá, nem lehet felvenni zsidót, csak hadirokkantot, de csak 3 százalék arányban.

— Időszaki és nem időszaki lapok szerkesztőségében zsidó egyáltalán nem lehet időszaki lap felelős szerkesztője, kiadója, főszerkesztője vagy bármi néven nevezendő olyan munkatársa, aki a lap szellemi irányítását megszabja vagy irányító befolyást gyakorol. Ezt a rendelkezést azokra is alkalmazni kell, akik kivételnek tekintenek. Szerkesztőségek tagja olyan arányban lehet zsidó, amilyen arányban a később ismertető szakaszok szerint a vállalati értelmiségi alkalmazottakat alkalmazni lehet. Kivételnek képeznek azok a lapok, amelyek magukat a fő vagy alcímbe zsidólapoknak minősítik. Színház igazgatója, dramaturgja, műszaki vezetője vagy bármilyen olyan alkalmazott, aki a színház irányítását végzi, zsidó nem lehet. Filmszínész, filmgyári alkalmazott és olyan, aki a filmszínházak műsorát megállapítja, zsidó nem lehet.

— Az állami egységűségetől és hatósági engedélyektől függő engedélyeket a zsidók a jövőben nem kaphatnak. A mai állapotot meg kell szüntetni, mégpedig a törvény hatálybalépésétől számított öt éven belül. A közszállításokra nézve a törvényjavaslat tekintettel arra, hogy az ipari vállalatok jelentős része zsidó, elrendeli, hogy megszorításokkal zsidóknak is adhatók közszállítások. 1939—1940. évben az arány 20 százalék. 1941—1942. évben 10 százalék, 1943-tól kezdve már csak 6 százalék. Ettől az aránytól eltérni csak akkor lehet, ha nem jelentkezik keresztény pályázó vagy ajánlata különösen kedvezőtlen. Nem szabad közszállításban részesíteni azt, aki a zsidó alkalmazottak csökkentésére vonatkozó rendelkezéseknek nem tett eleget, azt, aki a maga neve alatt zsidónak szerez közszállítást azt a zsidót, aki nem zsidó neve alatt szerepel.

Az iparengedélyek kérdése

Zsidók számára iparengedélyt kiadni nem szabad, míg az arányszám hat százalékra nem csökken. A miniszter esetről-esetre kivételt tehet. Biztosítási, szállítási, mezőgazdasági, kereskedelmi és más magánvállalatoknál a főszabály az, hogy az értelmiségi alkalmazottak — a kereskedősekéket és művezetőket is beleértve — arányszámát a kétszeresre emeli fel, úgyhogy 12 százalék zsidó alkalmazott vehető fel a hadiérmekek alapján kivételt képezők közül 3 százalék. Az olyan üzem, amelynek tiznél kevesebb alkalmazottja van, csak egy zsidó alkalmazottat tarthat. Nem jönnek figyelembe azok, akiket hadiérmekek miatt az általános rendelkezések alól kivontak. A javaslat ki mondja, hogy ezt az arányszámot az alkalmazottak illetményeinél is érvényesíteni kell.

1942. december 31-ig kell az említett arányszámot megvalósítani.

de nem olyan formában, hogy az utolsó évben egyszerre, hanem félévenként legalább is egyenlő arányban. Kivételt képeznek az olyan vállalatok, amelyek az elmúlt három évben az alkalmazottak számának leszállítás címén több, mint husz százalékot elbocsátottak és az olyan vállalatok, amelyeknek 1941. július 30-ig meg kell valósítani az előírt arányszámot.

— Fontos rendelkezése a javaslatnak, amely a munkásegysületekre vonatkozik. Munkásegysületek vagy más munkásszervezet intézőségében vagy tisztikarában zsidó nem foglalhat helyet.

Munkásközvetítőnél tisztviselő vagy egyéb alkalmazott zsidó nem lehet. A rendelkezés alapján

ezen zsidó alkalmazottak a törvényes felmondási idő alatt egy és félelvi fizetés végkielégítése ellenében elbocsáthatók.

— A minisztérium felhatalmazást adhat a zsidó kivándorlás előmozdítására és a zsidó vagyoni kivételének szabályozására. Felhatalmazást kaphat a minisztérium arra, hogy adatszolgáltatást követelhesen és mindjárt szankciókat is alkalmazhasson azok ellen, akik a rendelkezés alól kivonják magukat. A miniszter az illető vállalathoz felügyelőt küld ki. A büntető szankciók súlyosabb esetben nagyobbak, enyhébb kihágásoknál kisebbek. Ezek közé tartozik az úgynevezett „strohmannel” elkövetett visszaélés. A jelenlegi javaslatnak a parlamenti által történő elfogadásával az eddigi zsidó törvény hatályát veszti. A visszacsá-

toltt területekre nézve szükség esetén eltérő szabályokat állíthatnak fel.

A magyar képviselőház elé terjesztették a zsidótörvényjavaslatot

Pénteken délelőtt 11 órákor tartotta az ünnep előtti utolsó ülését a magyar képviselőház. Szinnyey-Merse Jenő alelnök megnyitóját követően Tasnádi Nagy András az ellenzék zajos kiáltásait és a kormány pártfapsai közben benyújtotta a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényjavaslatot. Az elnök ezután az ellenzék zajongása közben kellemes ünnepeket kívánt a ház tagjainak. A legközelebbi ülést január 1-én tartják.

Olcsó karácsonyi hét Szvetterek, ingek, harisnyák, retikulók
Gólya-áruház Arad
Meşianu-u. 1.

Márton Áront nevezte ki XI. Pius pápa Erdély katolikus püspökévé

A kiváló lelkipásztor pályafutása

Vatikánvárosból jelentik: Őszentsége XI. Pius pápa, Őfelsége a király és a kormány jóváhagyásával erdélyi gyulafehérvári megyéspüspökké Márton Áron eddigi apostoli kormányzót nevezte ki. Márton Áron alig egy esztendeje foglalta el az elhunyt Hirschler József dr. örökét, mint kolozsvári római katolikus plébános. Az erdélyi püspök, Vorbuchner Adolf dr. elhalálása után a Szent Szék Márton Áronra bízta az erdélyi egyházmege kormányzását, amíg most a pápai kinevezés értelmében — az ősi egyházmegei püspöki széket véglegesen foglalja el.

Márton Áron többször járt Aradon is. Legutóbb, néhány esztendővel ezelőtt az ifjusági lelkigyakorlatokat tartotta Aradon, mint a Katolikus Népszövetség országos elnöke és nagyszerű szónoklatai révén az aradi katolikus társadalom is szívőbe zárta a tudós főpapot.

Mindenki szereti, aki csak ismeri ezt az egyszerű, szerény, de nagylelkű és átfogó tudású székelly papot, aki most aránylag fiatalon, az ősi erdélyi egyházmege legmagasabb méltóságára emelkedik. Mindenki egyformán örül a hírnök, amely Márton Áron nehéz, de egyben nagyon kitüntető megbízásáról szól.

A lelkipásztor életútja...

Márton Áron, akit a pápai kinevezés most a püspöki méltóságra emelt, egyszerű székelly gazdasáladból származik. Szülei: Márton Ágoston és Kurkó Julianna székelly gazdálkodók. Csikszent domokoson 1896. augusztus 28-án született. Elemi iskolái elvégzése után, 1912-ben a csiksomlyói gimnáziumban fejezte be középiskolai alsófokú tanulmányait. 1915-ben érettségizett Gyulafehérváron. A világháború alkalmával a papnövédekönkéntes, majd menetszádos-tizedes lett és eze mélyes bátorsága révén gyorsan megkapta a tiszti rangot. Háromszor sebesült meg, 24 hónapig volt a fronton. Több kitüntetést kapott.

A világháború után visszatért szülőfalujába s ekkor érlelődött meg benne az elhivatottság érzése a lelkek vezetésére. 1924. július 13-án már felszentelt pap, az első szentbeszédét 1924. augusztus 17-én a ditrói templomban mondta. Nemsokára, 1925-ben Gyergyószentmiklóásra került, majd Marosvásárhelyen és Szebenben lelkipásztorokodott. A rajongásig tisztelt és szeretett gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök nagyon szerette a lelkes fiatal papot s egy római utazása alkalmával magával vitte s ezalkalommal

— mint az erdélyi tanuló ifjuság lelki vezetőjét — bemutatta Őszentségének. Ezután 1930-ban gyulafehérvári püspöki levéltáros volt.

Az ifjusággal kapcsolatos munkája, valamint katolikus népszövetségi működése kitűnő módon nyomot hagyott az erdélyi római katolikus szociális hitéletben. Megalakította a Mailath Köröt, a katolikus Népszövetség főiskolás szakosztályának szociális iskoláját, a Kolping egyesület-tagozatot. Mint katolikus népszövetségi igazgató felelősséggel kulturális munkát végzett.

Az 1936-ik esztendőben az annakidején már gyengélkedő Vorbuchner Adolf püspök ekkor Rómának a figyelmét is felhívta Márton Áron kolozsvári plébános áldásos munkájára.

Amikor Vorbuchner Adolf püspök eltávozott az élők sorából, 1938. szeptember 14-én, a római Szent Szék Márton Áront nevezte ki az egyházmege apostoli kormányzójává. Krisztus földi helytartójának akarata Márton Áron vállára tetete az Erdélyi Római Katolikus Egyházmege súlyos terhet.

Erdélyi katolikus társadalma osztatlan örömmel és lelkesedéssel vette tudomásul a pápai döntést, amely a nagytudású, lelkes székelly lelkipásztor, az erdélyi római katolikus egyházmege élére helyezte. Márton Áron a múltban végzett munkásságával már számtalanszor bebizonyította, hogy nemcsak körültekintően, hanem a korszellemhez méltóan, a krisztusi eszmék szem előtt tartásával tudja vezetni az erdélyi katolikus társadalmat.

Kártérítésért perli a CFR-t egy mácsai asszony, mert a vonat levágta a lábát

Még két esztendővel ezelőtt történt, hogy Sabau Elena, Mácsa községbeli asszony Aradra indult a kürtös—aradi személyvonattal. Arad előtt a 427-es óránál, ahol máskor egy percet vesztetel a vonat, leszállt, de olyan szerencsétlenül, hogy a vonat lépcsője a kereké alá sodorta és szerencsétlen nő jobblábát tőből levágták a kereké. Sabau Elena ügyvédje, dr. Palincas Gh. Ioan utján pert indított a CFR, ellen, mert a vonat nem állt az előírások egy percig, azonkívül a túltesen köbuckák voltak elhelyezve, amelyekbe a leszálló könnyen megbotolhatott s a megálló nem volt kivilágítva. A törvényszék a CFR, felelősségét meg is állapította és Sabau Elenának havi 400 lei kártérítést ítél meg. Ugy a CFR, mint Palincas ügyvéd felebbezett és a temesvári tábla CFR-t felebbezésével elutasította, míg a másik felfolyamodás ügyében úgy döntött, hogy a törvényszék állapítsa meg milyen arányban lett megkártatva Sabau Elena. A mai törvényszéki tárgyaláson több tanút hallgattak ki, felolvasták a kürtös kórorvos bizonyítványát, amely szerint az asszony 100 százalékos rokkant, tekintve, hogy egyik lábát teljesen elvesztette. A törvényszék még újabb tanukat hallgat ki és a tárgyalást elkezdte.

Ne kíséreltezzon, hanem Hammernál vegyen!!!

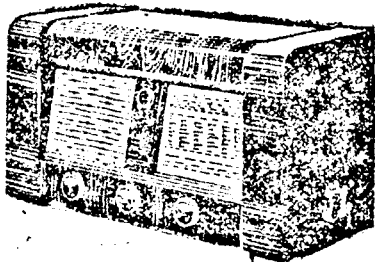
500 drb. csodásabbnál csodásabb rádió közül választhat

Az összes világmárkák raktáron!

„Graetz”, „Minerva”, „Eumig”, „Kapsch”, „Standard”, „Orion”, „Radione”, „Zenith”, „Straßfurter”, „Imperial”, „Baronette” radiók

Kedvező részletfizetésre kaphatók

HAMMER ZSIGMOND és FIA Bul. Reg. Ferdinand 27. Tel. 18-47.

Ciano januárban utazik Belgrádba

Róma. Ciano gróf külügyminiszter pénteken reggel fél 9 órakor érkezett vissza Rómába. Az állomáson az olasz külügyminisztérium tisztviselői kara és a magyar kolónia tagjai fogadták nagy ovációval.

Ciano gróf délelőtt megjelent Mussolini miniszterelnöknel és részletes beszámolót adott magyarországi utjával kapcsolatban.

Belgrádi mértékadó körökben kijelentették, hogy Ciano gróf elfogadta Sztójadinovics jugoszláv kormányelnök meghívását, amely január hó végére szól. A jugoszláv miniszterelnök is vadászatra hívta meg Ciano gróf külügyminisztert.

A Stefani ügynökség diplomáciai szerkesztője szerint Ciano gróf budapesti látogatásának az volt az eredménye, hogy Magyarország világosan

a róma—berlini tengely politikájának oldalára állt, mint harmadik tagja az olasz—német rendszernek. Az általános együttműködés szempontjából fontos eredmény az is, hogy Magyarország és Jugoszlávia viszonya a tisztázódás felé halad.

Belgrádból jelentik: A Vreme című lap hosszú cikkben foglalkozik Ciano gróf olasz külügyminiszter budapesti látogatásával és ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy úgy az olaszokkal, mint a németekkel már teljesen tisztázódott Belgrád magatartása, csupán még Magyarországgal szemben vannak bizonyos elintézetlen ügyek. Reméli azonban — írja a lap — hogy a helyzet Magyarországgal is kedvezően megoldódik s a szomszédos országot is a békés együttműködésbe vonhatják.

Szivenlőtte magát dr. Liebermann Leó, a Rókus-kórház szemészeti osztályának vezetője

Budapestről jelentik: Dr. Liebermann Leo főorvos, a Rókus kórház szemészeti osztályának a vezetője pénteken az esti órákban revolverével szivenlőtte magát. Azonnap kórházba szállították, de mielőtt még megoperálhatták volna meghalt. Búcsúlevelet nem hagyott hátra, így tettének oka ismeretlen.

Kigyulladt az invalidusok

párisi palotája Csak a reggeli órákban sikerült eloltani a tüzet

Párisból jelentik: Tegnap este hatalmas tüzvész keletkezett a francia fővárosban. Tíz óra tájban kigyulladt az Invalidusok történelmi jelentőségű palotája, amelynek egyik öre észrevette, hogy az épület tetején vörös fény mutatkozik. Rövid idő alatt kiderült, hogy a padláson tűz keletkezett, mely nagy gyorsasággal terjedt el. Páris valamennyi tűzörsége a helyszínre sietett azonnal és teljes erővel fogott hozzá az oltási munkálatokhoz, amelyeket azonban nagymértékben akadályozott az a körülmény, hogy a padláson évek óta különböző iratokat halmoztak fel tekintélyes mennyiségben.

Éjfél tájban megjelent a lángban álló palotánál Daladier miniszterelnök, a belügyminiszter és a párisi rendőrfőnök. A miniszterelnök jelentést tett a tűz kitörésének körülményeiről és az oltási munkálatokról.

Az Invalidusok palotájában keletkezett tü-

zet csak ma reggel nyolc órára sikerült eloltani. A tűz okát nem tudták megállapítani, de azt hiszik, hogy nem történt szándékos gyújtogatás. Azt gyanítják, hogy az egyik kandallóból kicsapó láng gyújtotta meg a faburkolatot. Az Invalidusok muzeumának anyagát a tűz megkímélte és a tetőzet leégett és a lezuduló víztömegek is nagy kárt okoztak.

Karácsonyi olcsó vásár!

Selyemharisnya, férfi és gyermekharisnya, reformok, szetter, keztű és féli trikó árak **Bogyó-nál olcsón** Corsó-mozi mellett

A vizsgálat során megállapították, hogy a tüzet nem gyújtogatás okozta, hanem minden valószínűség szerint egy kandallóból kipattant szikra gyújtotta meg a fából készült burkolatot.

A kár jelentékeny, mert, ha a lángok nem is okoztak nagy pusztítást, az oltás közben szivattyuzott víztömeg sok műtérteket megrongált.

biztosították együttérzésükről és kifejezésre juttatták jókívánságaikat. A polgármesterhelyettesek és a szolgálati főnökök tisztelgése után a kisebbségi újságírók üdvözölték a polgármestert, aki a következő szavakkal válaszolt:

— Szívesen erősítem meg a közvélemény képviselői előtt, hogy az igazsáért küzdök ezután is és munkám sikeres elvégzésénél nagyfontosságot tulajdonítok a sajtóval való együttműködésnek. A kölcsönös együttműködés biztosíthatja, hogy a városi közigazgatásba bevezetett új szellem tökéletesen érvényesüljön.

Rövidesen döntenek

Szálassi Ferenc perújrafelvételi kérelméről

Budapestről jelentik: Szálassi Ferenc nyugalmazott őrnagy, akit jogerősen 3 évi fegyházra ítélték, dr. Kiss Géza védő utján újrafelvételi kérelmet terjesztett a törvényszék elé s ebben új bizonyítékokat jelölt meg, amelyek véleménye szerint ártatlanságát bizonyítják. A beadványban a védő azt állítja, hogy nem történt bűncselekmény és az ítéletet téves minősítés alapján hozták meg.

A törvényszék annak idején illetéktelennek vélte magát a felülvizsgálati beadvány leterjesztésére és az ügy végső fokon a Kuria elé került, amely úgy döntött, hogy az újrafelvételi kérelem elbírálása a rendes bíróság hatáskörébe tartozik. A Kuria döntése alapján rövidesen sor kerül Szálassi Ferenc újrafelvételi kérelmének tárgyalására.

A hóviharak miatt késéssel közlekednek a vonatok

Bucuresti. Az ország nagy részében ismét hóviharak dúlnak. Ennek következtében a vonatok nagy késéssel érkeztek tegnap a fővárosba. Az esti órákban egyes szerelvények sorsa még ismeretlen volt. Az északi pályaudvar jelzőtábláján a különböző irányokból érkező vonatok megjelölése mellett ez a megjegyzés volt olvasható: „ismeretlen”. A 12-es számú rapid, amelynek Zombolyán csatlakozása van a szimplonnal, 20 perces késéssel érkezett Bucurestibe és anélkül, hogy magával hozta volna a nemzetközi kocsikat. A gálai-i személyvonatnak két óras késése volt. Hasonlóképpen két óras késéssel futott be az északi pályaudvarra a craiovai gyors és a személyvonat. A brassói, constantai és a pietrosiai személyvonatok érkezését illetően az északi pályaudvar jelzőtábláján még a késő éjszakai órákban is az „ismeretlen” jelzés állott.

London. Egész Anglia területén az időjárás következtében nagyarányú közlekedési nehézségek voltak. London forgalmát a szokailan méretű

Utazási kedvezmények a svájci vasutakon

Zürichből jelentik: A svájci szövetségi vasutak igazgatósága most hozta nyilvánosságra a jövő év május 6-tól október 29-ig Zürichben lebonyolításra kerülő svájci nemzeti kiállításal kapcsolatos utazási kedvezményeket. A legérdekesebb újítás az a 16 napos kiállítási utazási bérletjegy, amelynek birtokosai 16 nap alatt egész Svájcot bejárhatják tetszés szerinti időpontban. A bérletjegyek árai: III. oszt.: 45 svájci frank, II. oszt.: 60 svájci frank, I. oszt.: 75 svájci frank. Számos különböző más kedvezmény áll még a kiállítás látogatóinak rendelkezésére és bizonyosra vehető, hogy a zürichi kiállításnak rekord-látogatója lesz.

Karácsonyi árusítás!

A gyári árakból 15 százalék engedményt adunk!

Sándor Iván & Comp.

Csilárgyári lerakat, Arad, Bul. Reg. Maria 18. szám.

Ajándék-tárgyakcsinos kivitelben
legolcsóbban**Vojtek és Weisz drogueriájában**
KÉRJÜK KIRAKATAINKAT MEGTEKINTENI! Tulajd.: ORDELT LASZLO**ARADI KÖZLÖNY**

Telefon: 11-51. Sürgönycím: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.**Előfizetési áraink:**Egész évre . . . 540 lej || Negyedévi 210 lej
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „**Öfelsége II. Carol király
is beszédet mond a newyorki
világkiállítás rádióján át**

Newyorkból jelentik: Az 1939. évi világkiállítás alkalmából külön rádióadóállomást állítanak fel a kiállításon résztvevő államok részére. A közvetítések keretében 17 király és államfő szólal meg a mikrofon előtt. A közvetítést „Nemzetek Üdvözlése”-nek nevezték el. A román nyelvű közvetítésre 1939. február hónapjában kerül sor, amikor Öfelsége II. Carol király mond beszédet a rádióban, majd ezután Romániának a világkiállításra való részvételéről tartanak előadást. Ezt Gheorghie Enescu „Poema română” című szerzeményének előadása követi. A nemzetek üdvözlésében Öfelsége II. Carol király szövege főhelyet foglal el a közvetítésekben.

— **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** A karácsonyi lapszámunk részére feladandó hirdetésekért kérjük ma délig kiadóhivatalunkhoz juttatni, mert a később leadott hirdetések megjelenését nem szavatolhatjuk.

— **ZURICHI TÖZSDEZARLAT:** Páris 11.67, London 20.66 és fél, Newyork 242.87, Brüsszel 74.65, Milánó 23.30, Amszterdam 24.50, Berlin 177.50, Szófia 540, Prága 15.12 és fél, Varsó 83.62, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— **Az angol követ Constantinescu nemzetgazdasági miniszternél.** Bucurestiből jelentik: Mitița Constantinescu nemzetgazdasági miniszter pénteken kihallgatáson fogadta Sir Reginald Hoare Bucuresti-i angol követet.

— **Ma kezdődik meg a karácsonyi szünet a törvényszéken.** December 24-én kezdődik meg az aradi törvényszéken a karácsonyi szünet, amely január 8-ig tart. A szüneti tanácsot: Nesselrode, Bujor, Dragos és Sanmartineanu törvényszéki bírákból állítják össze.

— **Az angol hadügyminiszter Párisban.** Párisból jelentik: Hore Belisha angol hadügyminiszter pénteken délután a francia fővárosba érkezett. Látogatása ma gánjellegű.

— **Mától kezdve 50 százalékos kedvezménytel lehet táviratozni.** Az aradi posta- és táviratfőnökség tudomására adja a közönségnek, hogy december 23-tól január 8-án éjfélig üdvözlő táviratokat 50 százalékos kedvezménytel továbbítanak úgy helyben, mint vidékre. A táviratok feladása alkalmával nem számítják az éjszakai, vagy ünnepi pótdíjat.

— **UJABB ITALMÉRÉSI ENGEDÉLYEKET VONNAK BE AZ ORSZÁG ÉSZAKI RÉSZÉBEN.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium elrendelte, hogy az ország északi részében újabb italmérőktől vonják be az italmérési engedélyt.

— **Kölcsönös magyar—cseh politikai amnesztia.** Budapestről jelentik: A magyar—cseh tárgyalások a kölcsönös politikai amnesztia vonatkozásban kedvezően befejeződtek. Az őrizetbe vett magyar politikai foglyokat minden valószínűség szerint már a közeli napokban szabadon bocsátják.

— **Áthelyezések a bíról karban.** A bírővizsgák sikeres letétele után nagyarányú kinevezések és áthelyezések történtek országszerte. Az aradi törvényszék területén eddig működött Bogdan ideiglenes bíró telekkönyvi bíróvá nevezték ki az ifj. megyei oltenitai járásbíró-sághoz. Dr. Octavian Sterca Sulufiu bírónak nevezték ki Efrimescu Constantin helyébe a munkaügyi bírósághoz. Liviu Florin Spornic segédbírót a nagyváradi járásbíróvá nevezték ki. Alexandru A. Ungur szatmári helyettes bíró az aradi járásbíró-sághoz helyezték át Ioan Moroianu helyébe.

— **SZABADDÁ TESZIK A KOVAKÓ HASZNÁLATÁT.** Bucurestiből jelentik: A falusi lakosság megsegítésének érdekében a pénzügyminiszter elhatározta, hogy ismét szabadrá teszi a kovakó és az öngyújtóbél használatát. A jövőben ennek gyártása, megőrzése, eladása, szállítása és bármilyen módon való felhasználása teljesen szabad, anélkül, hogy bármilyen illetéket kellene utána fizetni.

— **Rendelkezés az ételkészítőkről.** Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszterium elrendelte, hogy azok az ételkészítők, amelyek cikkeit árusításán kívül meleg ételket előállító konyhát is tartanak fenn, a vegyes ételkészítő kategóriájába soroztassanak. Ennek értelmében ezek délelőtt fél kettőtől fél négyig tartanak ebédszünetet, míg este 8 órakor zárnak.

— **A katonai könyvecskék látmozása a rendőrkvesztúrán történik.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság a tartalékos tisztek tudomására hozza, hogy az Md. E. I. katonai könyvecskék látmozása január 9-től február 28-ig tart s azt az aradi rendőrkvesztúra épületében végzik délután 4—6 óra között. Kivételt képeznek az ünnepnapok, valamint szerda és szombat délután, amikor a szolgálat fel van függesztve. Ez a hirdmény minden más hirdményt helyettesít.

**Gyönyörű
vágott és cserepes virágok
Scharm Mária**
virágüzletében szerezhetők be legolcsóbban.
Csanádi bankpalota.

— **Az aradi Oltáregyesület kiállítása.** Pénteken délután az aradi minorita-templom sekrestyéjében az aradi Oltáregyesület kiállítást rendezett, amelynek keretében templomi kézimunkákat és miseoltározatokat mutatnak be. A templomi kiállítás remekmű műnkáit dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, aradi plébános megáldotta. Az Oltáregyesület kiállítása még péntek este befejeződött. A szép kiállításért, a templomi felszerelések remek karbantartásáért özv. Dengl Lajosné elnöknőt, Sztene Lujza Erzsébetet illeti a legnagyobbjoku elismerés.

— **Két új játékos a Ferencvárosban.** Budapestről jelentik: A Ferencváros megállapodott a Szegeddel, hogy Pálkást és Szóját szerződött. A két játékos pénteken már aláírta a szerződést a Ferencvárossal.

— **Kína teherautókat rendelt Amerikában.** Newyorkból jelentik: A kínai kormány ezer teherautót rendelt az amerikai gyárakban, amelyekkel a kereskedelmi forgalom lebonyolítását kívánja elérni az országutakon. A kínai kormány a rendelés ellenértékét a 25 millió dolláros kölcsönből fogja kifizetni.

— **FELOSZLATTÁK A BÉCSI HAKOAH SPORT-EGYESÜLETET.** Bécsből jelentik: Az egyesületek feloszlatajáról szóló rendelet alapján a hatóságok feloszlatták a bécsi Hakoah zsidó sportegyesületet.

— **A Societatea Carpatină Ardeleană aradi osztályának elnöksége** ezúton is értesíti tagjait, hogy az ÖNT javaslatára a minisztertanács elnöksége a bemutatott minta alapján 6455—1938. sz. alatt megengedte az egyesület ím-, posztó- és kerékpárjelvényeinek viselését. Más, nem engedélyezett jelvények hordása tilos.

Dilemma

— **Tegnap egy bankár és egy orvos kérték meg a kezemet.**

— **Nehéz választani: „Pénzt, vagy életet?”**

— **Krofta Kamil emlékiratot készít működéséről.** Prágából jelentik: A lapok megcáfolják a külföldi sajtó híret, hogy Krofta Kamil volt csehszlovák külügyminiszter külföldre távozott. A lapok közlik, hogy a volt külügyminiszter Prágában él és a mai kormány használatára szolgáló emlékiraton dolgozik, amely külügyminiszteri működésének egyes mozzanatait foglalja magában. Krofta ugyanis be akarja bizonyítani, hogy külügyminiszter korában nem tehetett mást, mint amit Benes engedélyezett neki. A lapok szerint Krofta kijelentette, hogy ő tulajdonképpen nem is volt alkotmányos értelemben vett külügyminiszter, csupán a miniszteri ümmi hivatal vezetője és ezt mindenki tudta róla.

— **A volt osztrák—magyar tisztek figyelmébe!** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli az alábbiakat: A 7. hadtestparancsnokság 28864—1938. számú rendelete értelmében az egykori osztrák—magyar hadsereg azon volt tisztjeinek tudomására hozzák, akik rangjuk elismerését kérték de mindeközéig semmiféle eredményt nem értek el, hogy 55 éves korhatárig a csapattesteknél szolgált hadkötelesekkel egyidejűleg kell jelentkezzenek katonai könyvecskék látmozása céljából. Mindezeket, akik nem tesznek eleget a fenti felhívásnak, katonai törvények értelmében szigorúan megbírságozzák.

— **SZERSZÁMOKAT LOPTAK EGY ASZTALOSTÓL.** Varzar Stefan aradi asztalosmester feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki Episcopul Ciorogariu utcában levő műhelyéből különböző szerszámokat lopott el. A tolvaj kilétét már megállapította a rendőrség és elrendelték annak körözését, miután az a lopás elkövetése után megszökött Aradról.

**Ha KARACSONYRA szép akar lenni
és SZILVESZTERRE gyorsan keresse fel****Tița Bugnariu** kozmetikai szalonját
Str. Eminescu 12.

— **Franco spanyolnáthában megbetegedett.** Párisból jelentik: A „Le Figaro” gibraltári jelentése beszámol arról, hogy Franco tábornok náthalásban megbetegedett.

— **Ma még átveszi a CORSO MOZGÓ a Színházi Élet 47-ik számát,** melyben a mozi karácsony ünnepi programjának — Uj világ hajnalán — teljes leírása olvasható.

— **Jelentkezzenek a hátralékos rádióelőfizetők.** A rádióhivatal felhívja az előfizetőket, hogy a folyó évi október—decemberi negyedre eső előfizetési díjakat haladéktalanul fizessék ki, mert ellenesetben a nyugtákat visszaküldik Bucurestibe és csak 30 százalékos pótdíjjal válthatók majd ki.

— **Tiltott politikai tevékenységért egy évre itélték a központi meteorológiai intézet igazgatóját.** Bucurestiből jelentik: A katonai törvényszék tegnap Enrico Oteleseanu egyetemi tanárt, a központi meteorológiai intézet igazgatóját egyévi börtönrre, 10 ezer lei pénzbírságra és 3 évi jogfelfüggesztésre ítélte megnevezésért politikai működés miatt. Az igazgató „Hazarías Liga” névvel új szervezetet akart alakítani.

Karácsonyra és újévreértékes és hasznos ajándék
„Consumra” is előnyös árakban**Csáky** órák és ékszerésznél
Arad, a lutheránus templommal szemben

— **A csehszlovákiai német egyeteméről szabadságolták a zsidó tanárokat.** Prágából jelentik: A prágai német egyetem, továbbá a prágai és a brünni német egyetem valamennyi zsidóvallású tanárát szabadságolták. A rendelkezés 30—35 tanárt érint. A lapok szerint ezeket részben nyugdíjazták, részben pedig elbocsátták őket állásukból. A Csehszlovákiában levő német középiskolákban működő zsidó tanárok hasonló elbánásban fognak részesülni, tekintettel arra, hogy a német szülők nem hajlandók gyermekeiket zsidó pedagógusok által taníttatni. A cseh iskolákban megmaradhatnak a zsidó tanárok.

— **Kettős halált okozott Bucurestiben a flekkensültés.** Bucurestiből jelentik: Borzalmas családi tragédia történt tegnap este az Octav Ciorescu-ucca egyik lakásában. Ioan Dumitru családja flekkensültet vacsorázott. Nem sokkal később valamennyien rosszul érezték magukat és néhány perc múlva Dumitru 36 éves felesége és 15 esztendőes liceumista fia borzalmas kínok között kisenvedett. A családfőt, aki csak néhány falatot evett a husból, súlyos mérgezési tünetekkel a kórházba szállították. Azt hiszik, hogy a mérgezéseket a sütés alkalmával képződött szén-gáz okozta, mert a flekkensültés nem találták meg azonnal és a húst a széken süttették meg.

Fényképeztesse

esaládtagját a karácsonyi ünnepek alatt Foto Studio Szabó Bul. Regina otihonában 36 féle képen. Előjegyzések: Maria 10. sz.

— **Benes rágalmazási pöre.** Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” és „Morning Post” c. angol lapok szerint Benes volt csehszlovák köztársasági elnök rágalmazási pert indított Preston Hayter angol hírlapíró ellen. Preston „Adtak nekünk egy államot” címmel könyvet adott ki s ennek előszavában azt írta, hogy a kéziratot megelőzően bemutatta Benesnek s megkapta jóváhagyását. A könyvben gúnyosan és élesen bíráló hangon írt a nyugati nagyhatalmak több, jelenleg is hivatalban levő államférfijáról. Benes kijelentette, hogy a könyv megjelenéséről sejtelve sem volt. Prestont hónapokkal előbb valóban fogadta Prágában, rövid ideig beszélt is vele, de a könyvről nem volt közöttük szó.

— **TITOKZATOS HALALESET ARADON.** Péntekre virradó éjszaka 2 óra tájban rendkívül súlyos állapotban szállították az aradi központi kórházba Tati Ioan temestorontálmegyei Felnak községbeli mészárosát. A fiatal ember néhány órai kínlás után, anélkül, hogy eszméjét visszatnyerte volna, kiszendvedt. A halál beállt súlyos sérülések okozták, amelyeket állítólag egy verekedés során szenvedett az áldozat. Az ügyben megindult a vizsgálat.

— **A havazás tönkretette a telefonvonalakat.** Bucurestiből jelentik: A táviró- és telefonhuzalokra lerakódott hó mennyiség következtében az egész ország területén ugyszólván mindenütt tönkrementek a vezetékek. Munkáskülönlmények dolgoznak az összeköttetés helyreállításán.

Rádiók 125 lei

heti részletfizetésre kaphatók. Gyári lerakat: Strada Marie Chendi 9, udvari raktárban.

— **Autósbanditák garázdálkodása Franciaországban.** Párisból jelentik: Az autósbanditák újabb vakmerő tettet vittek véghez, mivel sikerült egymillióöttszáz ezer frankot elrabolniuk. Délelőtt 10 órakor az egyik nagy pénzkészlet két tisztviselője gépkocsin Obervillersbe indult, amikor egy hatalmas gépkocsin két ismeretlen egyén közeledett autójukhoz. A banditák átugrottak a két banktisztviselő autójára, lelővéssel fenyegették meg őket, a náluk levő pénzt pedig elrabolták. Az egyik tisztviselő védekezni próbált, a banditák egyike azonban fegyverével rálőtt és vállán sebesítette meg. A vakmerő autósbanditáknak sikerült elmenekülniük.

— **Az amerikai kontinentális szolidaritásról hozott határozatot a panamerikai konferencia.** Limából jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a panamerikai konferencia résztvevő 21 amerikai köztársaság elfogadta az argentinai javaslatot a „kontinentális szolidaritásról”. A béke megszervezésére alakult bizottság egyhangulag magáévá tette azt a javaslatot, amely szerint erőszakos uton elfoglalt területeket nem ismernek el. Ezt a javaslatot Uruguay köztársaság delegátusa terjesztette elő. Ugyanez a bizottság megvizsgálta egy nemzetközi bíróság létesítésének tervét is, amelyet 19 szavazattal fogadtak el. Argentína a javaslat ellen szavazott, az egyik köztársaság megbizottja tartózkodott a szavazástól.

Gyermek-, mű- és versenykorcsolyák és ródlik

legelőssobban, 8 havi részletre

Csetey vaskereskedésben
Bul. Reg. Ferdinand 49.

— **BETÖRÉS BUZSAKON.** Az elmúlt éjszaka folyamán betörők garázdálkodtak Kovács Mihály buzsaiki lakos házában. A keletlenül látogatók betörték a károsult lakásának uccára néző ablakát és azon keresztül hatoltak be a szobába, ahol fel-feszítették a szekrényeket és az azokban elrejtett 22 ezer lei készpénzt magukkal vitték. A pénzen kívül mást nem vittek magukkal a tettoerek, akiknek kézrekerítésére megindult a rendőri eljárás.

— **Halálos autószerencsétlenség Németországban.** Berlinből jelentik: Egy társas gépkocsit borzalmas szerencsétlenség ért. Egy vasuti átjárónál a teljes sebességgel rohanó Berneburg-Brunswig-i gyorsvonat a társasgépkocsit elkapta és huszonkét utasából három a helyszínen kiszendvedt, négyet életveszélyes sérülésekkel szállítottak kórházba.

— **LOPJAK A SIRKERESZTEKET.** A város vezetősége feljelentést tett az aradi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a felsőtemetőből Gardaru Moise sirjánál elhelyezett padot ellopták. Emilitésreméltó, hogy az utóbbi hetekben több sirkeresztet loptak el. A sirkereszt-tolvajokat annak idején őrizetbe vette a rendőrség, melynek az a feltevése, hogy a padtolvajok összeköttetésben állnak a leleplezett tolvajbanda tagjaival. A vizsgálatot ez irányban folytatja a rendőrség.

Megsemmisítik a kellően felül nem bélyegzett küldeményeket

A nyomtatvány és levelezőlap postadíja

A postaigazgatóság új levéltarifát állapított meg 1939. január 1-től kezdve. A fővárosi lapok szerint az új tarifa fontosabb intézkedései a következők:

Névjegyek, szerencsekivánatok tartalmazó nyomtatványok öt szóig — az aláíráson kívül — helyben s az ország bármelyik városába 1 leu posta és 50 banis repülőbélyeggel látandók el. Külföldre 3 lei postabélyeg alkalmazandó.

Névjegyek és szerencsekivánatok tartalmazó öt szón felül 4 lei postabélyeggel, 1 lei repülőbélyeggel kell ellátni helyben, más városba 6 lei posta és 1 lei repülőbélyeg, külföldre 12 lei postabélyeg alkalmazandó.

Képeslevelezőlapokra teljesen függetlenül a reá írt szövegtől belsőleg 3-50 lei posta, 2 lei kultur és 1 lei repülőbélyeg alkalmazandó.

— **Három hónapra ítelték Gárdos Kornélia színésznőt.** Budapestről jelentik: A törvényszék Kovács tanácsa pénteken tárgyalta Gárdos Kornélia színművésznő, a Nemzeti Színház volt tagjának kormányzósértési bűnügyét. A bíróság az ügyet zárt ajtók mögött tárgyalta és a művésznőt bűnösnek mondta ki a kormányzósértés bűntettében és három hónapi fogházra ítélte. A bíróság elrendelte a színésznő szabadlábrahelyezését. Az ítélet nem jogerős.

Ridikulók, táskák külföldi izléssel
L. TURMANN bődíszművesnél nagy választékban kaphatók
Arad, Str. dr. Petran 3.

A karácsonyi hét alatt 10% árengedmény!

— **Kémszervezetet lepleztek le Genfben.** Genfben jelentik: A rendőrség letartóztatta Virginia Capt táncosnőt, akit azzal gyanúsítanak, hogy külföldi hatalmak javára politikai és katonai szolgálatokat teljesített. Szervezetét Paul Rachat nevű detektívvél állította fel. A táncosnő letartóztatása röviddel azután történt, hogy egy svájci mérnököt különleges tankromboló gránátot vásárolt, amit a kémnő ruhájában meg is találtak. (R.)

Amatőrfényképezés! Előhirdásokat, fénymásolást, nagytípusokat színezve és retussal a legprecízebb kiállításban modernül felszerelt laboratóriumunkban a legolcsóbb árakon vállalunk.
FOTO-SPORT, Str. Eminescu 2

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12.
(Tel.: 25-20.)

JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand 25.
(Tel.: 11-00.)

Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărășești 1.
(Tel.: 17-68.)

SCALA

1×1=1

évben egyszer van olyan nagyszabású film, mint a „HEGYEK ELINDULNAK”.

2×1=2

évi óriási munka eredménye a „HEGYEK ELINDULNAK”.

3×1=3

név: UNITED ARTISTS-filmgyár, KORDA SÁNDOR és KORDA ZOLTÁN mesterei műve a „HEGYEK ELINDULNAK”.

4×1=4

színből készítették a „HEGYEK ELINDULNAK” legtokéletesebb színesfilmet.

5×1=5

világrész minden részén a legnagyobb sikert jelenti a „HEGYEK ELINDULNAK”.

6×1=6

hónapig játszott London legnagyobb filmszínháza a „HEGYEK ELINDULNAK” színes filmcsodát.

7×1=7

ezer ember részvételével készült el a „HEGYEK ELINDULNAK” színes film.

8×1=8

-ik csodának bevezette el a világ sajtója a „HEGYEK ELINDULNAK” óriás színesfilmet.

9×1=9

főszereplője van a „HEGYEK ELINDULNAK” óriásfilmnek, köztük „SABU”, az indiai gyermekművész, RAYMOND MASSEY, ROGER LYVESEY, VALERIE HOBSON, az angol filmgyártás büszkeségei.

10×1=10

világvárosban játszik karácsonykor egyidejűleg Araddal a „HEGYEK ELINDULNAK” (Alarmá in India) színes filmcsodát.

SCALA; Karácsonykor: „A hegyek elindulnak”

Megkértek és teljesítjük: Szombat d. u. 3 és 5 órakor még vetítjük: „Olimpiáza I” filmcsodát.

1×1 karácsonyra!

SPORT KÖZLÖNY

Palotaforradalom az FC Rapidban

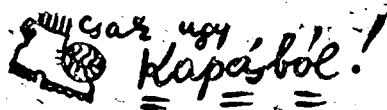
Bucuresti. Az FC Rapid vezetősége és játékosai között régóta húzódo vitás ügyek állnak fenn a fizetésekkel kapcsolatban. Bogdan, aki az első „lázas” volt, már elintézte ügyét, most azonban ismét néhány játékos támasztott teljesíthetetlen követeléseket. Ezek között van Vintila, Rosculej, Lengheriu, Negru és Moldoveanu, míg Barátky — mint ismeretes — 1940-ig szóló újabb szerződést kötött egyesületével. Auert szintén szerződés köti

a Rapidhoz 1939-ig és az ő ügyében még nem történt döntés. Lehetséges, hogy a Rapid szerződést bont a nagy igényeket támasztó játékosokkal. Itt említjük meg, hogy a Rapid válogatott játékosai közül Raffinszky azzal a gondolattal foglalkozik, hogy felhagy az aktív labdarúgással. Hir szerint Raffinszky valamelyik egyesület edzői tisztségét kívánja elvállalni.

Igy áll a „vasöklük” rangsora

Newyorkból jelentik: A nehézsúlyú ökölvívó világranglista a newyorki „The Ring” szerint decemberben a következő:

Világbajnok: Joe Louis. 1. Max Baer, 2. Bob Pastor, 3. Tony Galento, 4. Lou Nova, 5. Tommy Farr, 6. Gunner Bärlund, 7. Maxie Rosenbloom, 8. Max Schmeling, 9. Red Burman, 10. Willie Reddish.

Az olaszországi turán levő FTC ökölvívó-csapat a portya utolsó mérkőzését Terniben bonyolította le és 8:8 arányban döntetlenül mérkőzött a kerületi válogatott ellen.

Az Oxford—Cambridge-egyetemek vegyescsapata a napokban mérkőzött a torinói főiskolások szióival. Az angolok 1202:1338 pontarányban győztek. A műlesiklásban Darrow, a lesiklásban Weddel nyert.

Háda és Gyetvay sérültek a Ferencváros turázó játékosai közül és ezek a játékosok visszautaztak Budapestre, helyettük viszont Tihanyit és Magdát a csapat után rendelte a vezetőség.

A lengyel jégkorong csapat, a Csarny 2:1 (2:1, 0:0, 0:0) arányban győzte le első mérkőzésén a Venus jégkorong csapatát Bucurestiben. A lengyelek góljait lasinski és Stupniki, a Venus gólját pedig Teodorescu szerezte.

Január második felében ül össze a Comitetul Federal. Beavatott körökben úgy tudták, hogy illetékesek még ez év folyamán összehívják a Comitetul Federal ülést. Miután azonban a KK és EK-konferenciák semmi érdemlegeset nem hoztak, feleslegesnek tartják a tanácsülés összehívását és így a legközelebbi Comitetul Federal ülésre előreláthatólag csak január hónap második felében kerül sor, amikor a a válogatott csapat a keleti turáról visszatért.

A jugoszláv labdarúgó bajnokság őszi fordulóját a Beogradski nyerte meg 13 mérkőzésen szerzett 23 pontjával, 2. Hajduk 19 ponttal, 3. Jugoszlavia 18 pont, 4. Gradjanski 17 pont, 5. HASK 13 ponttal.

Nem jó előre inni a medve bőrére... Londonból jelentik, hogy Donis Storey angol hölgyuszó nemrég 2:42.2-es időt ért el a 200 yardos melluszásban. Hogy, hogy nem, az angolok világrekordnak hirdették az eredményt, pedig a holland Sepie Waalberg 1937-ben elért 2:41.4-es eredménye a világrekord. Storey kisasszonyt szülővárosában, Leedsben a polgármester fogadta zenével, virággal, lakomával. Az ünnepség után derült ki a rideg valóság...

Mika Popovici vezet a román—görög válogatott mérkőzést. A román—görög válogatott mérkőzés levezetésére Mika Popovici jugoszláv futballbíró kérték fel.

Színházjegy a legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándék.

**Vasárnap: Három a huszár
Mindig a nők kezdik
Udvari páholy**

**Hétfő: Megsértették a miniszteriumot
Udvari páholy. Ide gyere rózsám**

Kedden: Nincs szebb, mint a szerelem
Itt a legudlasztékosabb szórakozási lehetőség.

Színház

Két szenzációs premier a színtársulat karácsonyi műsorán

Nagyszerűen kiválogatott reprizek és két grandpremier képezik a színtársulat karácsonyi műsorát. A kulisszák világában már nagyban folyik a készülődés a karácsonyi ünnepekre. Művészi szempontból is igazi ünneppé akarják avatni a színtársulat tagjai a karácsonyt.

Az ünnep első napján, tehát vasárnap délután 3 órakor olcsó helyáru előadásban a „Három a huszár” kerül műsorra. A népies operettek mintaképe ez a színpadi alkotás, amely tökéletes és olcsó szórakozást nyújt a közönségnek. Hat órákor az idei szezon egyik legkiválóbb bohózatújdonsága szerepel műsorán: „Mindig a nők kezdik”. A premieren briliáns előadást kapott a közönség, amely szétvitte ennek a prózaujdonságnak a hírét és bizonyos, hogy az ünnepi program egyik legkiválóbb műsorszámá lesz ez a darab, amely zsufozt házat vonz. Vasárnap este premier lesz és erre nagyban készül a társulat. Ez alkalommal az „Udvari páholy” kerül bemutatásra. Könnyed, szellemes, kiváló színészi produkcióra alkalmas újdonság az „Udvari páholy”, amely bizonyosan a közönség egyik legkedvesebb darabja lesz.

Karácsony, az öröm ünnepe

F L O R A
speciál krémlikör

az ünnep öröme!

Az ünnep másodnapján ugyancsak olcsó helyáru előadással kezd a társulat. Délután 3 órakor a bombasikert aratott „Megsértették a miniszteriumot” című zenés vígjáték van műsorán. A darab, mint ismeretes, szintén óriási sikert aratott és ebben lépett fel először Voiticzky. Elvira, a társulat kiváló szubrettprimadonnája, aki áúto sikert aratott. Hat órákor a társulat megismétli az „Udvari páholy”-t, mert bizonyos, hogy a karácsonyi közönség egy része kénytelen-kelletlen kiszorul a premierről, ha nem váltja meg idejében a jegyét. Este 9 órákor a szezon egyik grandoperettje megy: „Idegyere, rózsám”. Az előadás eseménye lesz a karácsonyi műsornak.

Az ünnep harmadnapján zajlik le a színtársulat második premierje, amelynek címe: „Nincs szebb, mint a szerelem”. Érdekesítő téma, sok szellemesség és humor avatják kellemes szórakozási lehetőséggé ezt a darabot, amely a színtársulat egyik legbriliánsabb teljesítménye lesz. A „Nincs szebb, mint a szerelem” a várható nagy érdeklődésre való tekintettel úgy a délután hat óráig, mint az esti előadás is menni fog. A színház igazgatósága felkéri a közönséget, hogy a kellemetlen torlódás elkerülése céljából lehetőleg mindenki elővételben váltsa meg az ünnepekre belépőjegyét.

A katonai könyvecskék láttamozása

A katonai könyvecskék láttamozása céljából a 3-ik számú bizottság január 8-án és 9-én Varsádon működik. Január 9-én ugyancsak a varsádi községében kell jelentkezzenek a Pél községbeli hadkötelesek is. Január 10-én és 11-én Ottlakán működik a bizottság, míg 11. és 12-én Sikló, Cat és Cotroceni községbeliek a székvárosi községében működő bizottság előtt kell jelentkezzenek, 12-én és 13-án a székvárosi katonai könyvecskéit is ott láttamozzák. Január 14. és 15-én a kisenjőiek míg 16-án az erdőhegyiek katonai könyvecskéit láttamozza a bizottság a kisenjői községében. A zerindi községében kell jelentkezni 17-én a Feketegyarmat és Crişana községbelieknek, míg 18. és 19-én a zerindiek jelentkezésére kerül sor. Január 20-án a nagyszintyei községében végzik az ádeaiak, 21-én a Tipar községbeliek, 22-én pedig a nagyszintyeiek és Horea községbeliek livretláttamozását. Vadász községben január 23-

tól kezdve működik a bizottság az alábbi sorrend alapján: 23-án Luntreni, 25-én Vadász, 26-án Ujfalu községben lakók részére. Január 27-én az apateleki községében kell jelentkezni a Miska községben lakóknak. 28-án Motior és Berechiu, míg 29-én az apatelekiek jelentkezésére kerül sor, 30-án és 31-én a seprősi község részére a seprősi községében működik a bizottság. Február 1-én Somoskes és Avram Iancu, míg 2-án és 3-án a Csermő községben lakók kell jelentkezzenek a csermői községében.

Kétezer szegényt részesít karácsonyi segélyben Aradvárosa

Mindössze néhány nap állott a városvezetés által kezdeményezett karácsonyi segélyakció lebonyolítására azoknak rendelkezésére, akik a kezdeményezést magukra vállalták, mégis sikerült elérni azt, hogy már a karácsonyi szent estét megelőzően szombat délelőtt megkezdődik a természetbeli segélyek kiosztása. Eddig összesen 540 munkanélküli családfő jelentkezett a városnál és ha a családfőket átlagban négy családtaggal számítjuk, akkor megállapítható, hogy a városvezetés mintegy 2000 személyt részesít karácsonyi segélyben. Ez a segítség egyelőre kenyérből, lisztből, szalonnából és darából áll, a következő beosztás szerint: minden családfő 1 kiló és minden családtag fél kiló kenyeret, minden családfő és családtag fél kiló szalonnát, minden családtag negyedkiló darát kap, ami négy családtagnál nem tehet ki többet fél kilónál. A segélyakció vezetősége reméli, hogy karácsony után fakiosztással bővítheti ki tevékenységét. Az élelmiszkiosztás szombaton délelőtt kezdődik meg a nagyvásártéren.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat minden csütörtökön

**HAMBURG BÓL
NEW YORK BA**

Southampton és Cherbourg érintésével a „New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és „Deutschland” gyorsgőzösökkel.

Nem gondolná, hogy nyílt tengeren van...

A Frahm-féle egyensúlyozó készülék a hajó nyugodt menetét biztosítja. A kényelmes kabinok, a változatos ízléssel berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját, miért utaznak mindig a mi hajóinkon? Mert ígéreteinket a valóság még messze felülmúlta...

Üdülési és látogatási utazások

AMERIKÁBA
minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Linie
halóin

Információkkal szívesen szolgál a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.
képvisellete

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A repülőpénztár határozata arról, hogy

milyen esetekben nem kell a behajtott összegek után nyugtát adni

A bélyegtörvény szellemében a kereskedelmi vállalatok, minden olyan összegért, amelyet átvesznek illetve behajtanak kötelesek felülbélyegezett nyugtákat kiállítani. Ez a rendelkezés vitára adott alkalmat, mert egyesek azt állították, hogy bizonyos esetekben a kereskedelmi vállalatok nem kötelesek nyugtát adni. Az ügy foglalkoztatta a nemzeti repülőpénztár bizottságát is, mely a kérdéssel kapcsolatban határozatot is hozott és ez a határozat vonatkozik az okmánybélyegekre is, mert a pénzügyminiszteriumnak a bizottságban lévő képviselője a határozatot általános érvényűnek ismerte el.

A határozat értelmében a következő esetekben nem kell nyugtát kiállítani a felvett összegek után:

Valamely váltó leszámítolása vagy visszajelentése esetén.

Valamely leszámított, behajtásra kerülő vagy zálogban lévő váltó kifizetésekor.

Valamely pénzintézet felvett előleg esetén. (A bank azonban köteles nyugtát kibocsátani.)

Egy csekk behajtásakor, mert ebben az esetben a csekket bélyegzik felül egyszerű progresszív bélyeggel.

Értékpapírok vagy devizák eladása esetén, abban az esetben, ha az összeg kifizetését a vonatkozó borderourea vezetik rá, amelyet ugyancsak a progresszív és két leies repülőbélyeggel kell ellátni.

Nem kell nyugtát kiállítani a vállalat belső kezelésében használt kisfizetésű bonok esetében sem.

Nem kell nyugtát adni olyan összegek felvételekor, amelyek kiutalása állami meghitelezés alapján történik. Ugyanez vonatkozik a bankokról felvett összegek esetére is, mert a nyugtatás a bank nyomtatványára vezethető rá.

Lényeges rendelkezése a határozatnak, hogy nem kötelező külön nyugtát kiállítása olyan összegek felvétele esetén, amelyeket valamely régebbi szerződés (pl. lakbérleti szerződés) alapján hajtanak be, mert a nyugtatást erre a szerződésre lehet rávezetni.

Természetes azonban, hogy a nyugtatás rávezetése esetén a szerződést minden újabb fizetés alkalmával progresszív okmány és repülőbélyeggel kell ellátni, miként a nyugtákat, a kivittelt viszont az képezi, hogy rendes bélyegeket és nem számlabélyegeket kell alkalmazni.

Számtartási, valamint a Gyógynövénytermelési Szakosztályok tartják meg alakuló közgyűléseiket és a Gyümölcsészeti Szakosztály előadó gyűlést rendez. Előadásokat tartanak: Bodor Kálmán okl. gazda, Korponay Kormél az EGE Gyümölcsészeti Szakosztályának elnöke és Seyfried Ferenc, EGE segédtitkár.

1939. február 26-án, vasárnap: d. e. a Kolozsvári Gazdasági Egylet igazgató-választmányára ülésezik, d. u. pedig az EGE Háziipari Szakosztály tartja meg alakuló közgyűlést, amelyen Folyovits Endre iparművész tart előadást.

1939. február 27-én, hétfőn d. e. az EGE irodalmi és könyvkiadó-vállalat szakosztálya tartja meg alakuló ülését és d. u. 6 órakor a kiállítás beárul.

UJ KÖNYVEK

— Stefan Zweig: „Békét”. A teremtő erejű szenvedés himnusza csendül ki a mű minden sorából, amely több mint szépirodalmi remekmű: bátor tets, önfeláldozó kiállítás a szellem, a kultúra és a béke minden idők túlélő műve mellett. Jeremiás szövege, a „Békét” talán soha olyan mélyen időszerű nem volt, mint ma, amikor a viharfelhők alatt reszkető népek a béke szelid galambját hitél várják. „A leghőbb óhajom ma az, hogy ez a munkám soha újra aktuális ne legyen, a háború problémái, amelyeket okulásul tárgyal, a valóságban soha többé problémák ne legyenek és a jövő nemzedékek utját ne keresztezze az a balsors, amelynek akkor mindannyian szenvedő részesei voltunk” — mondja a példátlan népszerűségű író. Korunk szellemi életének örök kincse Stefan Zweig drámai erejű kötete, amelynek művészi becsét kilenc magyar festőművész látnoki erejű illusztrációja gazdagítja. Stefan Zweig: „Békét” (Jeremiás) tragédia a szó legnemesebb értelmében. Tábori könyvek sorozatában jelent meg, 269 oldal, szép kiállításban, képekkel és vászonkötésben 158.— leí minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen teljes jegyzéket.

Templomot akarnak építeni a temesvári unitáriusok

Temesvárott a nyár végén alakult meg az önálló unitárius egyház. Az új egyháznak már papja is van. Nagy Zoltán, aki Kolozsvárott végezte el az unitárius teológiát és a lelkesítő vizsga letévése után hittudományi tanulmányait az angliai Manchesterben egészítette ki. Nemcsak Temesvár, hanem Arad unitáriusainak is papja. Egyik vasárnap Temesvárott, másik vasárnap pedig Aradon tart istentiszteletet. Nagy Zoltán gondoskodik az unitárius iskolakötelesek hitoktatásáról is, amelyet három csoportban végez és pedig úgy, hogy az elemi és a tanonciskolai tanulókat külön-külön oktatja.

Az unitáriusok istentiszteletüket a vendégszerető evangélikusok templomában tartják. Megindult azonban a mozgalom, hogy maguknak saját templomot emeljenek. Varga Béla kolozsvári unitárius püspök beadvánnyal fordult Temesvár város vezetőségéhez, amelytől a templom számára telket kér. A püspök beadványát legközelebb küldöttségileg viszik Baran Coriolan dr. főpolgármesterhez a helybéli unitáriusok, akik egyben a helytartóságtól engedélyt kérnek, hogy a templomépítés céljaira tíz-husz-ötven leies téglajegyeket bocsáthassanak ki.

Karácsony első napján délután félötök az unitáriusok az evangélikus templomban ismét istentiszteletre és urvacsorára gyűlnek össze. Együtt imádkoznak, zsoltárt énekelnek és meghallgatják fiatal papiuk szentbeszédét.

Ujabb tőkeemelést hajt végre a telefontársaság

Bucurestből jelentik: A román telefontársaság, amely egymilliárd leies alaptőkével működik, az elmúlt évet szép eredménnyel zárta. A vállalat ugyanis 100 millió lei hasznót mutat ki, ami azt bizonyítja, hogy annak rentabilitása tíz százalék.

A vállalat az első négy év alatt nem adott osztalékot, bár szép nyereséggel végezte üzleti éveit, de a tiszta hasznót a tőkéhez csatolták. Az elmúlt 3 év folyamán a telefontársaság 6 százalékos osztalékot fizetett részvényeseinek, bár a nyeresége meghaladta a tíz százalékot. Az 1937. évi osztalék kifizetése után a vállalatnak még 829 millió lei maradt rendelkezésére a tiszta haszonból. A tiszta nyereség nagy részét azért tartalékolták, mert átutalási nehézségekbe ütközött az amerikai részvényesek osztalékainak kifizetése.

Ismeretes, hogy a közelmúltban a társaság egymilliárdos alaptőkéjét másfél milliárdra emelte. Most azonban újabb 150 millió leies alaptőkeemelést hajtanak végre, mégpedig olyképpen, hogy 300 ezer darab 500 leies névértékű részvényt bocsátanak ki. Ezeknek az újonnan kibocsátandó részvényeknek lejegyzését a társaság rendelkezésére álló 829 millió lei haszonból fedezik és valamennyi részvényesnek minden 10 részvény után egy részvényt ajándékba adnak.

A Román Telefontársaság az új részvényjegyzés megtörténtével az Astra Romana után az ország második legnagyobb vállalata lett. Az Astra Romana társaság ugyanis két milliárd lei alaptőkével működik.

Nagy előkészületek folynak az EGE tavaszi vetőmagkiállítására

Az EGE 1939. évben is megrendezi Kolozsvárt a szokásos tavaszi vetőmag kiállítását 1939. február 23—27. napjain, ezuttal a Katholikus Kör, Kogălniceanu (volt Farkas) uccán 7. szám alatti tágas helyiségeiben. A kiállításra új helyiségbe költözik az idén az egyesület, mert az eddigi eelyiség szűknek bizonyult. Ugyanitt rendezik meg az egyesület szakosztályai és igazgató választmányai is gyűléseiket és előadás sorozataikat. Az egyesület az idén különös súlyt fog fektetni a kiállítás szakszempontról való fejlesztésére, amennyiben a beküldendő magvak díjtalanul való megvizsgálását készséggel vállalta a kolozsvári növénynevelési és magvizsgáló állomás. A kiállításon részt vesznek az EGE nemesített vetőmag-szaporító telepein és az erdélyi magnemesítőkön kívül a magyarországi növénynevelési gazdaságok közül is igen sokan. A kiállítás kedvező alkalmat nyújt az eladóknak a magasabb árak elérésére, a vevők pedig közvetlenül a nemesítőktől szerezhetik be vetőmagszükségleteiket a közvetítő kereskedelem kizárásával. Az egyesület szétküldte a kiállítás tudnivalóit és bejelentő lapjait. Mindazoknak, akiket érdekel a kiállítás és tájékoztatást nem kaptak volna, megkeresés alapján készséggel és díjtalanul küld prospektust az egyesület. A kiállítás tartama alatt az egyesület összes szakosztályai gyűléseket és előadásokat tartanak. Február 23-án, a kiállítás megnyitására napján, délután bankett és este a magyar színházban diszeloadás lesz a kolozsvári gazdanapok tiszteletére. A gazdanapok programját egyébként az alábbiakban közöljük:

1939. február 23-án, csütörtökön: d. e. 10 órakor a kiállítás megnyitása, 1 óra közbeidő, d. u. 3 órakor gazdakörj értekezlet, amelyen az elnöki megnyitót tartja dr. Szász Pál az EGE elnöke. Az erdélyi népies növénytermesztés és állattenyésztés fejlesztése érdekében beindított akciókat ismertetik: Telegdy László gazdasági és Szeghó Dénes állattenyésztési felügyelők. A fűszerezés és állattenyésztés fejlesztéséről előadást tart: Bikfalvy Ferenc, az EGE kerületi felügyelője. Este fél 9 órakor diszeloadás lesz a Magyar Színházban.

1939. február 24-én, pénteken d. e. felügyelő értekezletet tart az EGE. D. u. az állattenyésztési, valamint növénytermesztési szakosztályok tartják meg alakuló közgyűléseiket.

1939. február 25-én, szombaton d. e. az EGE igazgató-választmányára tart ülést, d. u. pedig a

ZWACK UNIKUM

az Ön háziorvosa, mert fájós gyomrát az meggyógyítja.

ZWACK LIKOR

az Ön kedvese, mert mindig örömetelik benne.

ZWACK CONIAC

az Ön védangyala, mert megvédi a grippától.

ZWACK RUM

az Ön hű barátja, mert nélküle izetlen lenne teája.

Miért kapható mindenütt? Mert világvizonylatban is vezető márka

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, DECEMBER 24.

București. 6-45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, Reggeli hangverseny gramofonlemezeken. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Herold, Lehár, Friml, Verdi. Utána: háztartási tanácsok. 12: Vegyes zene gramofonlemezeken. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny gramofonlemezeken. A következő szerzők művei: Wagner, Haendel, Bach, Tartini. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különféle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 17: Ora strajerilor. I. Lucia Miculescu előadása. II. Ion Manoliu hangjátéka. 18-15: Ora „Muncă și voe bună”. I. Felolvasás, II. Közlemények. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19-17: „A betlehemi járás szimbóluma.” N. Mihaiescu felolvasása. 19.32: Énekari hangverseny. A bucurești-i városi alkalmazottak kórusának, a szereplése. Vezényel: Ștefan Muresanu. 20: Karácsonyi zeneművek. 20-25: Énekhangverseny. 20-45: A rádió üzenetei. 21: A rádió zenekarának hangversenye. Saint-Saens: Karácsonyi Óratórium. Vezényel: Th. Rogalski. 22: Hírek, Sport. 22-15: A hangverseny folytatása. 22-45: Karácsonyi énekek. 23: A szent este. 24: Betlehemi harangszó.

Budapest I. 7-45: Torna, Hírek, Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11-20: Zsoldos László elbeszéléseiből felolvas. 11-45: „Lengyelország a fametszés ősi földje.” 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Forrai Miklós kamarakórusa. Közben 13.30: Hírek. 14-20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15-35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17: „Mindenki karácsonyfája.” Közvetítés a Nemzeti Múzeum előtt felállított karácsonyfától. 17-45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: K. Comensoli Mária zongorázik. 18-25: „A Mi Urunk Jézus Krisztus gyermekéje.” (Felolvasás.) 19: Katona-karácsony. Közvetítés a m. kir. Bessenyei-testőraktanyából. 20: Esti harangszó a kassai Szent Erzsébet székesegyházból. Utána: „Magyar karácsony 1938-ban.” Schütz Antal egyetemi tanár előadása. Majd: Ákom Lajos zongoraszámai. 20-45: „Mezőkövesdi betlehemes játék.” Közvetítés Mezőkövesdről. Csak az amerikai National Broadcasting Company részére. 21: A rádió szalonzenekara. 22: „Nagykarácsony éccakája.” Karácsonytáji népszokások és népének kórusfeldolgozásának előadása. Utána kb. 23-45: Liszt hangverseny hanglemezről. 1: Éjféle mise. Közvetítés a terézvárosi plébánia templomból.

Budapest II. 18: Mezőgazdasági félóra.

Törölték dr. Löblé László 961 millió leies birságát

A Triton szeszgyárat 500 ezer leire elmarasztalták

Az egész ország közvéleménye előtt ismeretes az a monstre-per, amely a fekete-szesz-panama néven ismeretes. Hét évvel ezelőtt robbant ki az ügy. Langfeld Sándor nevű terménykereskedő feljelentésére és azóta az összes igazságügyi hatóságokat sorra foglalkoztatta a per, melynek középpontjában dr. Löblé László nagyváradi szeszgyáros állott. A feljelentés szerint Löbléék sulyosan megkárosították az államot és ezért 1932. év februárjában 961 millió lei birsággal sújtották az érdekelteket. A felvett jegyzőkönyvek szerint a Löblé ipari szeszgyár telepéről földalatti titkos cső vezetett a szomszéd uccában levő borszeszgyárhoz s a 100 leies taxájú ipari szeszt 20 leies taxájú borszeszként vezették be.

Löbléeket ekkor leltározta a vizsgálóbíró, megindult a bünygi eljárás is. Évek óta tart a per, s ennek során Löblééknek sikerült tisztázni magukat és a bíróság felmentette őket a bünygi perben. Közben természetesen folyt a per a közel egymilliárdos birság ügyében is. A törvényszékéről a táblára, a tábláról a törvényszékre került a per, Löblé László és ügyvédjei kitartóan keresték igazukat.

Most ismét a tábla elé került a birságügy. Filipescu főelnök elnöklése alatt Grauteanu és dr. Ember János táblabírák voltak a tanács tagjai, míg a cégek képviselőiben dr. Zigre Miklós, dr. Fischer Tivadar, dr. Sangeorgeanu Sofronie, dr. Markovits Sándor jelentek meg.

Ekkor hirdette ki a főelnök a tábla ítéletét, mely most már pontot tett a hét év óta tartó ügyre. **A tábla ugyanis megsemmisítette a pénzügyi közegek által felvett birságolási jegyzőkönyvet és törli a 961 millió leies birságot.** A Triton gyárral szemben azonban fenntartja az 500 ezer leies büntetést s ezenkívül a Triton Rt. három havi szeszgyártásának ellenértékét az állam javára elkobozzák. A Triton Rt. Kranz Dávid és Klein Jenő műszaki ve-

Kassa. 12-10: Hanglemezek. 12-20: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 12-40: Keresztes Pál előadása. 13-16-30: Azonos Budapest I. műsorával. 16-30: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 16-55: Mohr Gedeon evangélikus lelkész karácsonyi előadása. 17-15: „Mindenki karácsonyfája.” Közvetítés Kassáról. 17-45-1-15: Azonos Budapest I. műsorával.

zetőkkel egyetemlegesen köteles megfizetni a kirótt birságot.

Ezzel az ítélettel most már elhárult minden akadály az elől, hogy a hét év óta üzemelő kívül álló Löblé szeszgyárban ismét meginduljon a munka.

Szkobolin táborkok és Plevickája táncosnő 1927 óta álltak a GPU szolgálatában

Párisból jelentik: A francia rendőrség már annakidején mindent megtett az elrabolt és meggyilkolt Miller táborkok merénylőinek kinyomozására. A bünper során most kétségtelen megállapítást nyert az a tény, hogy 1937. december 22-én, délután 3 és 4 óra között egy szállítókoscsi érkezett a Lehavrei kikötőbe, s a kocsin lévő gyanus ládát azonnal a gőz alatt álló Maria UI Nanova szovjetgőzös fedélzetére vitték, mire a hajó, rakodását félbehagyva, menekülésszerűen futott ki a nyílt tengerre.

A francia rendőrség értesülve Miller táborkok eltűnéséről, azonnal gyanút fogott s egy francia torpedónaszáddal üldözőbe vette a szovjet orosz hajót.

A francia rendőrség gyanúja alapos lehetett, mert az elmenekült szovjethajó kerülőuton haladt célja felé. A gyanus láda tehát nem tartalmazhatott egyebet, mint Miller táborkok holttestét.

Kétségtelenül bebizonyosodott, hogy az emlélkezetes teherkoscsi a Boulevard de Montmorency egyik házának udvarából indult Le Havreba s ez a ház a szovjetkövetség tulajdona. Ide hurcolták Miller táborkokat és itt gyilkolták meg.

Az is kétségtelenül kiderült, hogy Szkobolin táborkok és felesége legalábbis 1927. óta a GPU, titkos szolgálatában állott.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938. július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvezett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetések, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Perzsaszövő leány szőnyeget vállal házaknál, vagy otthon. Cimeket a kiadóba kér. 7667

ALKALMAZÁST NYER

Kifutóleány azonnalra felvétetik. Schön Anna kalapszalonn. Str. V. Goldis 1.

Nevelőnőt, román, francia tudással azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 7627

Perfekt szobaleány 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. 7649

Konfekciós-leányok, akik Kettenstül anyaggyal dolgozni tudnak, kerestetnek. Cim a kiadóban. 7669

LAKÁS

Kiadó a belváros legforgalmasabb helyén egy különbejárattal üres szoba. Cim a kiadóban. 6077

Két szobából álló helyiség, varrodának, irodának alkalmas, kiadó. Cim a kiadóban.

Ötszobás magánház összkomforttal, parkirozott udvarral febr. 1-re kiadó. Str. Dorobantilor 10. Érdeklődni: Suclu adóhivatali főnöknél. 7376

Egy nagy kétszobás lakás azonnal kiadó, újaradi villanegyedben. Str. Labirint 1. 7668

Kiadó egyszobás garconlakás, lépcsőházi bajárral elő-, fürdőszoba. Str. Alexandri 9. 7665

VÉTEL - ELADÁS

A karácsonyi ünnepeisztal büszkesége a MINORITA-REND fajborai

Nemes kadarka (Ménesi edes vörös). . . 50 lei

Rajnai rizling (Magyaradi felső szőlő gyöngye) 40 lei

Gyورoki bakator (édeskés, zamatos) . . . 20 lei

Minoriták Borgazdasága, Arad

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, briliáns-köveket, szőnyegeket veszek sürgősen megbízóim részére.

Nagy választékban kaphatók modern ebédlők, hálók, keleti és bel-földi szőnyegek, recamié, konyha, velencei csillár, Pataky-kép stb.

Zálogkölcsonöket közvetítünk a timisoarai zálogházba, előleget nyújtunk.

Zalogcéduláját megvesszük! Tempo bizományi-üzlet, Fischer Ellz-palota.

Eladók használt háztartási és ruházati cikkek, könyvek, kották, márványlap stb. Cim a kiadóban.

Hárompedálos, rövid, keresztthuros Stingl zongora eladó. Cim a kiadóban. 7652

Brillánsköveit, ékszereit, ezüstjeit, értékeit megveszli Hartmann Kálmán ékszerész, minorita-palota. 7282

KÜLÖNFÉLÉK

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorokat: ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakásberendezést, könyveket, festményeket, bangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlástolmit. — vásárolok lakásban és padláson heverő bármilyen felesleges holmit, lím-lómot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra, Levelezőlap, vagy személyes hívásra házhoz jövök. Golducca 5.

STEINER SÁNDOR

Telefon 26-15. Telecion 26-15.